



UWV

## Onderzoeksrapport thema Grensarbeiders 2.0

Resultaten en bevindingen



Status

Versie

Datum  
11 juli 2017

Auteur

01

01

Ons kenmerk

Pagina  
2 van 14

## Inhoud

<b>1</b>	<b>Aanleiding</b>	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>Omschrijving thema onderzoek</b>	<b>4</b>
2.1	Probleemdefinitie	4
2.2	Doelgroep	4
2.3	Doelstelling en onderzoeksvragen	4
2.4	Omvang	5
2.5	Duur	5
2.6	Locatie	5
<b>3</b>	<b>Analyse van de resultaten</b>	<b>6</b>
3.1	Dossieronderzoek	6
3.2	Het gesprek met de klant	7
3.3	Tekortkomingen en opbrengsten	10
3.4	Evaluatie	11
<b>4</b>	<b>Conclusie</b>	<b>12</b>
<b>5</b>	<b>Aanbevelingen</b>	<b>13</b>



**Datum** 11 juli 2017

**Versie**  
0.2

**Pagina**  
3 van 14

## 1 Aanleiding

In 2014 heeft directie Handhaving (DHH) een themaonderzoek uitgevoerd onder arbeidsmigranten. Die doelgroep is toen als volgt gedefinieerd:

*"Personen, **niet zijnde grensarbeiders**, die het hoofdverblijf in het buitenland hebben en een verblijfsadres in Nederland."*

De grensarbeiders zijn daardoor niet meegenomen in dat themaonderzoek. Er zijn echter signalen binnen gekomen dat ook de grensarbeiders een risicogroep vormen. Deze signalen zijn afkomstig van medewerkers Bijzondere Zaken Internationaal WW, divisie Sociaal Medische Zaken (SMZ) in Hengelo en van enkele inspecteurs van DHH die ervaringen hebben met deze groep. Volgens de signalen is een deel van de WW uitkeringen aan deze groep mogelijk onterecht, omdat men onder valse voorwendselen een uitkering in Nederland heeft aangevraagd, terwijl men die uitkering in het buitenland had moeten aanvragen. Vandaar dat Risicomanagement & Intelligence (R&I) voorgesteld heeft om een onderzoek naar de doelgroep grensarbeiders uit te laten voeren door Themaonderzoek (TO), wat geaccordeerd is door het DT van DHH.

In dit rapport staan de bevindingen en resultaten van het themaonderzoek Grensarbeiders 2.0 weergegeven. Tevens komen de, tijdens de evaluatie ter sprake gekomen, bevindingen aan de orde en worden er aanbevelingen voor de toekomst gegeven.

## 2 Omschrijving thema onderzoek

### 2.1 Probleemdefinitie

Een Nederlandse WW-uitkering is over het algemeen gunstiger (hoger en/of langer in duur) dan een WW uitkering in België of Duitsland. Om een Nederlandse WW uitkering te kunnen krijgen, moeten de grensarbeiders nog een binding met Nederland te hebben. Deze binding blijkt dan uit het feit dat men in Nederland woont/verblijft of nog gedeeltelijk in Nederland werkt (Verordening 883/2004). Vanwege de te behalen voordelen is het een risico dat grensarbeiders proberen om toch in Nederland een WW uitkering aan te vragen, terwijl ze dit in het buitenland hadden moeten doen. Dit kunnen ze doen door één van de genoemde criteria (wonen of gedeeltelijk werken in NL) te manipuleren.

Door middel van dit themaonderzoek wordt getracht inzicht te krijgen in de aard en omvang van de risico's omtrent grensarbeiders. Specifiek wordt onderzocht in hoeverre er onterechte aanvragen zijn gehonoreerd en welk bedrag aan uitkering er mogelijk onterecht is verstrekt.

### 2.2 Doelgroep

De definitie van een grensarbeider is:

*"Een grensarbeider is iemand die in het ene land woont en in het andere land werkt en tenminste eenmaal per week naar zijn woonland terugkeert".*

Er zijn twee soorten grensarbeiders:

1. Degenen die wonen in Nederland en werken in het buitenland.
2. Degenen die werken in Nederland en wonen in het buitenland.

De nationaliteit is hierbij niet van belang.

Voor UWV is alleen de doelgroep relevant die in Nederland een WW uitkering kan aanvragen, dit zijn:

- degenen die volledig werkloos zijn geworden en in Nederland wonen of verblijven (art. 19 lid 1 sub e van de WW) en gewerkt hebben in het buitenland. Dit noemen we de Laatste Buitenlands Verzekerden (LBV)
- degenen die (buiten Nederland wonen en) gedeeltelijk werkloos zijn geworden en nog deels in Nederland werken, in loondienst of als zelfstandige (Verordening 883/2004). Dit noemen we de Gedeeltelijk Werklozen (GW).

Onderhavig rapport heeft betrekking op de pilot m.b.t. de 2<sup>e</sup> doelgroep, namelijk GW.

### 2.3 Doelstelling en onderzoeksvragen

De doelstelling van het thema is het verkrijgen van inzicht in de aard en omvang van de risico's binnen de groep grensarbeiders die als Gedeeltelijk Werklozen (GW) zijn aangemerkt. Er is o.a. onderzocht of betrokkene voorafgaand aan de eerste werkloosheidsdag en tijdens de WW-uitkering daadwerkelijk voor een bepaald aantal uur in Nederland werkt. Ook is gekeken naar mogelijke risico's in het uitkeringsproces en/of de uitvoering daarvan.

Vanuit bovenstaande doelstelling zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:



**Datum** 11 juli 2017

**Versie**  
0.2

**Pagina**  
5 van 14

- Wat is de aard en de omvang van het risico dat grensarbeiders onterecht een Nederlandse WW en/of TW uitkering krijgen?
- In hoeverre zijn er bepaalde constructies of trends te ontdekken?
- In hoeverre zijn er risico's te identificeren in de uitkeringsprocessen of internationale afspraken?

## 2.4 **Omvang**

In totaal zijn er 141 grensarbeiders uit de groep gedeeltelijk werklozen onderzocht. Deze personen zijn geselecteerd op het hebben van een woon – of domicilie adres in België of Duitsland en geen bekend verblijfsadres in Nederland.

## 2.5 **Duur**

Grensarbeiders 2.0 is in september 2016 gestart. De verwachting was dat het thema eind 2016 voor het grootste deel afgerond zou zijn. Dit bleek ook zo te zijn, echter een klein aantal zaken zijn doorgelopen tot in het 1<sup>e</sup> kwartaal van 2017. Inmiddels zijn, op 1 zaak na, alle zaken afgehandeld.

## 2.6 **Locatie**

De betreffende doelgroep bevindt zich door heel Nederland en is door themaonderzoekers van alle themakantoren opgepakt. Het overgrote deel van de uitkeringen aan deze doelgroep loopt op kantoor Hengelo. Aangezien in Hengelo de afdeling Bijzondere Zaken WW Internationaal gehuisvest is, was het te verwachten dat de uitkeringen van grensarbeiders vanwege het internationale aspect op Hengelo lopen. Toch zijn er een aantal uitkeringen die onterecht op andere kantoren lopen. Het zwaartepunt van dit thema lag op themakantoor Eindhoven. De verantwoordelijke manager voor dit thema is de manager van TO kantoor Eindhoven.

### 3 Analyse van de resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het thema Grensarbeiders 2.0 weergegeven. Hiervoor is gebruik gemaakt van de gegevens die geregistreerd zijn onder het thema in het workflow- en registratiesysteem Phoenix<sup>1</sup> waar Handhaving gebruik van maakt. Daarnaast zijn middels een websurvey aanvullende vragen gesteld om inzicht in de doelgroep te verkrijgen.

#### 3.1 Dossieronderzoek

In deze paragraaf worden de resultaten van de eerste stappen van het onderzoek weergegeven. Het gaat hier om de verrijking van de dossiers en de beoordeling van de aanpakwaardigheid en de onderzoekwaardigheid.

**Tabel 1 Redenen uitval**

Reden uitval	n <sup>2</sup>
Geen grensarbeider, maar arbeidsmigrant	3
Geen grensarbeider meer, inmiddels woonachting in NL	2
Geen lopende uitkering	31
Doorgezet naar thema LGD	4
In onderzoek/onderzocht B&B of BZ	2
<b>Totaal</b>	<b>42</b>

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat bij het overgrote deel (31) van de uitval geen sprake is van een lopende uitkering. Dit is de belangrijkste reden van uitval binnen dit thema. Daarnaast blijkt uit het dossieronderzoek dat in een aantal zaken de uitkering onterecht is toegekend. Vijf klanten hadden de uitkering in het buitenland aan moeten vragen omdat ze niet woonachtig zijn in Nederland en ook geen gedeeltelijk dienstverband hebben, maar volledig werkloos zijn. Bij deze personen is geen sprake meer van binding met Nederland en de uitkering is inmiddels beëindigd. Dit had bij de aanvraag van de WW geconstateerd moeten worden door de primaire divisie. Er is besloten om de uitkering niet met terugwerkende kracht in te trekken, maar per geconstateerde datum stop te zetten. Wanneer UWV de uitkering met terugwerkende kracht de uitkering in zou trekken, moet de klant een terugvordering aan UWV betalen en met terugwerkende kracht de WW-uitkering in het buitenland aanvragen. Aangezien de buitenlandse organisaties waarschijnlijk net zoals UWV een maatregel opleggen bij een te late aanvraag, kan dit zeer nadelig uitvallen voor de klant. De klant kan na beëindiging van de Nederlandse WW voor de volgende perioden de uitkering in het buitenland aanvragen.

Naar aanleiding van het dossieronderzoek tijdens dit themaonderzoek is:

#### ➤ 5x de WW uitkering beëindigd

Deze 5 klanten hebben bij elkaar opgeteld een bedrag van € 97.779,31 ontvangen aan WW-uitkeringen. De gemiddelde WW-duur van deze 5 klanten is 10,4 perioden. De minimale duur is 4 maanden en de maximale duur is 18 maanden. Indien was besloten om deze onterechte uitkeringen met terugwerkende kracht in te trekken en terug te vorderen, had dit voor deze 5 klanten een terugvordering van gemiddeld een kleine € 20.000 betekend (afhankelijk van WW-bedrag en WW duur van de specifieke klant).

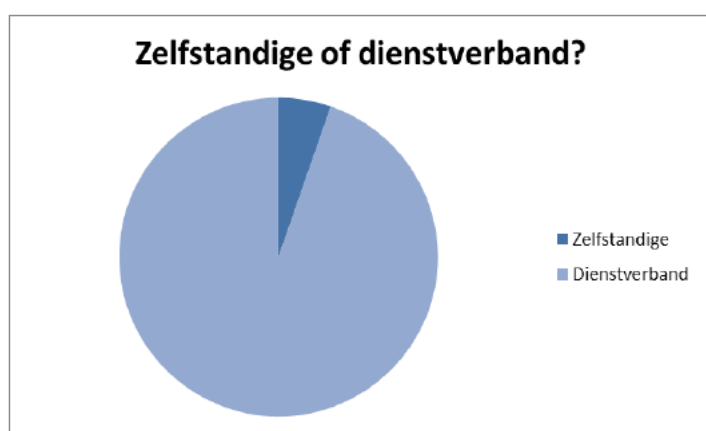
<sup>1</sup> Resultaten afkomstig uit Phoenix per juni 2017

<sup>2</sup> N = afkorting van nummer (numerus) of aantal.

### 3.2 Het gesprek met de klant

Aangezien er 42 zaken zijn uitgevallen om diverse redenen en bij 5 zaken de uitkering reeds is beëindigd, zijn er 94 klanten uitgenodigd voor een gesprek. In deze paragraaf worden de bevindingen naar aanleiding van de gesprekken weergegeven. De gesprekken zijn door de themaonderzoekers op een UWV kantoor gevoerd of bij de werkgever (in Nederland) waar de klant (nog) een gedeeltelijk dienstverband heeft. De belangrijkste resultaten uit deze gesprekken zijn in de websurvey verwerkt.

*Cirkeldiagram 1: Werkt de klant als zelfstandige of heeft de klant een dienstverband?*



Het overgrote deel van de grensarbeiders die niet in Nederland wonen, hebben een gedeeltelijk dienstverband in Nederland (89 van de 94). Slechts 5 personen zijn werkzaam als zelfstandig in Nederland. Deze twee groepen hebben verschillende vragen gekregen van de themaonderzoeker vanwege de verschillen in de situatie.

#### ***Grensarbeiders met een gedeeltelijk dienstverband***

In onderstaande tabellen wordt weergegeven wat de situatie is van de klanten met een gedeeltelijk dienstverband.

**Tabel 2 Hoeveel uur betreft het huidige (gedeeltelijke) dienstverband?**

Aantal uur	n	%
0 uur per week (0)	1	1%
1 t/m 7 uur per week (1)	33	37%
8 uur of meer per week (2)	55	62%
<b>Totaal</b>	<b>89</b>	<b>100%</b>

Een ruime meerderheid van de grensarbeiders werkt 8 uur of meer in Nederland.

**Tabel 3 Hoe vaak heeft de klant daadwerkelijk in NL gewerkt sinds de 1<sup>e</sup> WW dag?**

Hoe vaak?	n
Klant heeft minder dan 10 uur gewerkt	5
Klant heeft 10 uur of meer gewerkt	84
<b>Totaal</b>	<b>89</b>

De meeste klanten geven zelf aan meer dan 10 uur gewerkt te hebben in Nederland sinds de 1<sup>e</sup> WW dag. Slechts vijf klanten geven tijdens het gesprek aan minder dan 10 uur per week te werken in Nederland.

**Tabel 4 Werkt de klant bij dezelfde werkgever als voor de 1<sup>e</sup> WW dag?**

Dezelfde werkgever?	n
Ja	49
Nee	40
<b>Totaal</b>	<b>89</b>

Iets meer dan de helft van de klanten blijft tijdens de WW voor dezelfde werkgever werken. Hier is er waarschijnlijk sprake van een inkrimping van het dienstverband. Aan de 40 klanten die bij een andere werkgever een gedeeltelijk dienstverband zijn aangegaan, is de vraag gesteld wanneer dit dienstverband is aangegaan. Indien dit vlak voor de 1<sup>e</sup> WW dag is aangegaan, is de vraag in hoeverre dit is gedaan met het doel om een Nederlandse uitkering te verkrijgen. In onderstaande tabel is te zien dat 20 personen een gedeeltelijk dienstverband zijn aangegaan in de laatste week voordat zij (volledig) werkloos rake

**Tabel 5 Wanneer is het gedeeltelijke dienstverband aangegaan?**

Wanneer?	n
1 week of korter voor de 1e WW dag	20
1 maand of korter voor de 1e WW dag (maar meer dan 1 week)	8
Meer dan 1 maand voor de 1e WW dag	12
<b>Totaal</b>	<b>40</b>

### ***Grensarbeiders die als zelfstandige werken in Nederland***

In onderstaande tabellen wordt weergegeven wat de situatie van de 5 zelfstandige grensarbeiders is. Aangezien het om een kleine groep gaat, kunnen er geen conclusies uit deze aantallen getrokken worden.

**Tabel 6 Wanneer is de klant als zelfstandige begonnen?**

Start zelfstandige	n
1 week of korter voor de 1e WW dag	1
1 maand of korter voor de 1e WW dag (maar meer dan 1 week)	0
Meer dan 1 maand voor de 1e WW dag	4

**Tabel 7 Hoe vaak is de klant voor werk in NL?**

Hoe vaak in NL?	n
Minder dan 1 keer per week	1
1 of 2 keer per week	1
3 of 4 keer per week	2
5 of meer keer per week	1

**Tabel 8 Heeft de klant een bedrijfspand in Nederland?**

Bedrijfspand	n
Ja	3
Nee	2



### Algemene vragen

Tijdens het gesprek zijn aan de klant ook vragen gesteld naar de sollicitaties van de klant en hoe hij eventuele urenuitbreiding inschat.

**Tabel 9 Hoe ziet de klant zijn kansen op urenuitbreiding bij de huidige werkgever in NL of als zelfstandige?**

Urenuitbreiding	n
Positief	30
Neutraal	20
Negatief	44

**Tabel 10 In welk land solliciteert de klant het meest naar werk?**

Sollicitaties	n
Nederland	85
België	1
Duitsland	0
Anders	3

De meeste grensarbeiders solliciteren voornamelijk in Nederland ondanks dat ze in België of Duitsland wonen. Een aantal keer is 'anders' als optie ingevuld. Echter blijkt dat het hier niet gaat om andere landen dan genoemd, maar de klant solliciteert dan zowel in Nederland als in België.

### Opvallende bevindingen

Uit de ingevulde vragenlijsten via de websurvey komen nog een aantal interessante bevindingen naar voren. In een aantal zaken heeft de klant een adviesfunctie gekregen bij de werkgever voor gemiddeld 2 uur per week. De klant blijft dan in dienst voor 2 uur om advies te geven. Vaak gaat dit om een voormalig manager die vervolgens nog 2 uur op de loonlijst staat als adviseur. Een ander voorbeeld zijn klanten die als administratief medewerker gaan werken, terwijl zij eerst een functie als manager of hoofd van een afdeling hadden. Er is ook een klant die een functie als huismeester krijgt, terwijl hij vooraf aan de WW inkoper was bij het bedrijf. Bij een aantal van deze klanten wijkt het uurloon wat verdiend wordt ten tijde van de WW af van het uurloon dat men had voorafgaand aan de WW. Zie tabel 11.

**Tabel 11 Wijkt de hoogte van het uurloon voor en na de 1e WW dag sterk van elkaar af?**

Afwijking uurloon	n	%
Ja	14	15
Nee	80	85

Een andere interessante bevinding is dat meerdere klanten aangeven dat ze zich verdiept hebben in de voor- en nadelen van het aanvragen van de WW in Nederland of in België of Duitsland. Vanwege de hoogte en de duur van de Nederlandse WW ten opzichte van het woonland van de klant, hebben klanten een afspraak gemaakt met een werkgever om een paar uur per week te mogen (blijven) werken. Soms gaat het hierbij om de werkgever waar de klant voorafgaand aan de WW al werkzaam was en een aantal keer gaat het om een nieuwe werkgever. De vraag is of de grensarbeidersregeling voor dit soort constructies bedoeld is. Er wordt in feite oneigenlijk gebruik gemaakt van deze regeling. Drie klanten geven zelf aan dat het een bewuste keuze was om een gedeeltelijk dienstverband aan te gaan in Nederland met het doel om een Nederlandse uitkering aan te vragen. Mogelijk zijn er meer klanten die doelbewust een gedeeltelijk dienstverband aangaan, maar die dit niet spontaan hebben medegedeeld aan

de themaonderzoeker. Overigens werd door klanten opgemerkt dat het wel heel gemakkelijk is om in Nederland een WW uitkering aan te vragen. Men hoeft zich nooit te melden en er is enkel digitaal contact, aldus één van de klanten.

### 3.3 Tekortkomingen en opbrengsten

Uit de resultaten van de 94 zaken die verder onderzocht zijn, blijkt dat er 15 acties geregistreerd zijn en dat er 88 keer 'geen fraude' is geconstateerd. Zie tabel 12 hieronder:

**Tabel 12 Geregistreeerde resultaten in Phoenix**

Resultaat	n
Boete	5
Terugvordering	5
Herziening	5
Geen fraude	88

Ondanks dat er in totaal 15 acties geregistreerd zijn, gaat het hier om 5 tekortkomingen. Alle 5 zaken hebben zowel een herziening, een terugvordering en een boete. De aard van de overtreding in deze zaken is geregistreerd als 'verzwegen wit werken'. In 88 zaken is de zaak afgemeld als 'geen fraude'. Momenteel staat er nog 1 zaak open. Uit EA blijkt dat hier al wel een voornemen boete is uitgestuurd, dus die zaak zal waarschijnlijk ook tot een tekortkoming leiden. Uit de boeteaanzegging blijkt dat het hier gaat om een terugvordering van € 14.776,33 en een boete van € 5.467,-. Dit zal het totaalbedrag wat het thema heeft opgeleverd laten stijgen tot een bedrag van € 127.202,54. In tabel 13 zijn voornamelijk alleen de bedragen mee genomen van de zaken die zijn afgerond. Ook de bedragen die onterecht zijn uitgekeerd bij de 5 uitkeringen die inmiddels zijn beëindigd (zie paragraaf 3.1), zijn opgenomen in onderstaande tabel.

**Tabel 13 Resultaten in bedragen**

Bedragen	totaal	min	max	gemiddelde
Benadeling (5)	€ 6.318,10	€ 268,01	€ 2.375,41	€ 1.263,62
Boete (5)	€ 2.246,66	€ 50,64	€ 1.187,71	€ 449,332
Niet-fraude <sup>3</sup> (1)	€ 615,14	€ 615,14	€ 615,14	€ 615,14
Onterecht uitgekeerd (5)	€ 97.779,31	€ 352,42 <sup>4</sup>	€ 5.285,20 <sup>5</sup>	€ 19.555,86 <sup>6</sup>
<b>Totaal</b>	<b>€ 106.959,21</b>	-	-	-

<sup>3</sup> Niet-fraudebedrag is het bedrag dat de klant teveel heeft ontvangen, terwijl UWV op de hoogte was van het feit dat de klant geen recht heeft op dit bedrag. Er is dus geen sprake van fraude.

<sup>4</sup> Dit betreft het laagste WW-bedrag wat in een maand ontvangen is door een klant. Uitgezonderd de € 0 uitkeringen.

<sup>5</sup> Dit betreft het hoogste WW-bedrag wat in een maand is ontvangen door een klant.

<sup>6</sup> Dit betreft het gemiddelde bedrag wat onterecht uitgekeerd is per klant



**Datum** 11 juli 2017

**Versie**  
0.2

**Pagina**  
11 van 14

### 3.4 **Evaluatie**

Uit een eerste analyse van de resultaten zijn een aantal inconsistenties tevoorschijn gekomen tussen de informatie uit de websurvey en de informatie uit Phoenix. Om dit met elkaar te bespreken en de resultaten beter te kunnen duiden, is in klein comité een evaluatie gehouden. Hierbij waren 1 themaonderzoeker, 1 medewerker themaonderzoek, 1 manager themaonderzoek, 1 procesontwerper IM en 2 risico-onderzoekers aanwezig.

De evaluatie heeft een aantal inzichten opgeleverd. Ten eerste is Phoenix niet toereikend als registratiesysteem. Het is niet altijd mogelijk om de werkelijke situatie in Phoenix te registreren. Zo is er bij een beëindiging van de uitkering vaak een 'actie Uitkeren' geregistreerd als afsluitwaarde WN02. In sommige gevallen is er hier gekozen voor 'geen lopende uitkering' als afsluitwaarde WN37 aangezien er na de beëindiging inderdaad geen lopende uitkering meer is. Ook de afsluitwaarde 'bekend bij Uitkeren WW' is in een aantal gevallen gebruikt. Drie verschillende registraties voor dezelfde situatie. Dit komt mede doordat er geen optie 'beëindiging naar aanleiding van onderzoek' is.

Een andere afsluitwaarde die niet geheel overeenkomt met de werkelijkheid is de keuze om een zaak af te sluiten met 'andere zaak aanwezig' indien een zaak overgedragen wordt aan een ander thema (in dit geval gefingeerde dienstverbanden). Deze code wordt normaliter gebruikt indien er al een onderzoek loopt. Hier gaat het echter om overdracht aangezien er tijdens het onderzoek het vermoeden is dat er sprake is van een gefingeerd dienstverband.

Bovenstaande inzichten betekenen wel iets voor de analyse. Alle beëindigingen en zaken die zijn doorgezet naar een ander thema zijn nu geregistreerd onder de uitval. Hierdoor gaan deze resultaten/bevindingen verloren, aangezien in de verdere analyse alleen gekeken wordt naar de zaken die daadwerkelijk onderzocht zijn. Wanneer er alleen op basis van de informatie van Phoenix geanalyseerd zou zijn, was dit niet boven water gekomen.

Verder zijn er nog een aantal andere interessante punten besproken tijdens de evaluatie. Zoals eerder genoemd is er aangegeven dat het wel heel makkelijk is om in Nederland een uitkering te krijgen. Men hoeft zich niet te melden, maar al het contact gaat digitaal. Ook zijn er klanten die zelf aangeven dat ze weten dat een Nederlandse uitkering financieel meer oplevert voor de klant. Dit heeft ook te maken met de nieuwe Belastingwet waarin staat dat minimaal 90% van het inkomen in Nederland verdiend moet worden anders krijgt men geen hypotheekrenteaftrek.

Overigens kwam tijdens de evaluatie ook de situatie naar voren dat een klant met een WW-uitkering op basis van de wet Werk en Zekerheid (WWZ) niet kan afzien van de uitkering. De klant was inmiddels weer aan het werk, maar sinds de invoering van de WWZ worden de inkomsten verrekend in plaats van de gewerkte uren. Bij inkomstenverrekening worden inkomsten in mindering gebracht op de uitkering. Als deze inkomsten minder dan of gelijk zijn aan 87,5 procent van het laatst genoten maandloon, behoudt de werkloze zijn recht op uitkering. Aangezien deze klant minder verdiende dan voorheen, bleef er een klein recht bestaan. De klant wilde dit recht liever niet opmaken, maar het lukte deze klant niet om zijn WW-recht tijdelijk stop te zetten.



**Datum** 11 juli 2017

**Versie**  
0.2

**Pagina**  
12 van 14

## 4 Conclusie

De grensarbeidersregeling is bedoeld voor personen, die ondanks het feit dat ze (langdurig) in het buitenland hebben gewerkt of in het buitenland wonen, recht hebben op een Nederlandse WW vanwege hun sterke binding met Nederland. Die binding ontstaat enerzijds doordat men in Nederland woont of verblijft en anderzijds door middel van een gedeeltelijk dienstverband in Nederland. Door middel van het themaonderzoek Grensarbeiders 2.0 zijn de risico's, met betrekking tot de grensarbeiders die vanwege een gedeeltelijk dienstverband of zelfstandige werkzaamheden in Nederland recht hebben op de Nederlandse WW-uitkering, in kaart gebracht.

Na analyse van de resultaten is gebleken dat er naar aanleiding van dit themaonderzoek 5 uitkeringen zijn beëindigd die onterecht waren toegekend. Daarnaast zijn er 4 zaken overgedragen aan het thema gefingeerde dienstverbanden omdat er een vermoeden van een gefingeerd dienstverband aanwezig was. Deze zaken zijn of worden opgepakt door het thema gefingeerde dienstverbanden. De resultaten hiervan zijn nog niet bekend. Verder zijn er tijdens de gesprekken met klanten een aantal opvallende dingen naar voren gekomen. Zo zijn er een aantal klanten met een twijfelachtige 'adviesfunctie' voor 2 uur in de week. Er zijn klanten waarbij er een groot verschil in loon is voor wat betreft het dienstverband voorafgaand aan de WW en het gedeeltelijk dienstverband tijdens de WW. Bovendien zijn er klanten die aangeven dat ze heel doelbewust een gedeeltelijk dienstverband zijn aangegaan met een Nederlandse werkgever om de Nederlandse WW-uitkering aan te kunnen vragen. Bij deze klanten is het kennisniveau van regels van UWV zeer goed.

Met betrekking tot het aantal tekortkomingen, namelijk 5 van de 94 onderzochte zaken, is de conclusie dat het percentage overtreders (ruim 5%) niet hoog is. Echter geven de overige resultaten zoals hierboven beschreven het beeld dat er wel degelijk sprake is van een verhoogd risico in deze doelgroep. Mogelijk gaat het niet altijd om misbruik wat bestraft moet worden, maar is er vaak sprake van oneigenlijk gebruik. Hiermee wordt bedoeld het doelbewust gebruik maken van de regels met het doel om daar zelf beter van te worden. De grensarbeidersregeling is in principe bedoeld voor mensen die in het buitenland wonen en gedeeltelijk werkloos raken. Om te voorkomen dat men uit twee verschillende landen inkomsten ontvangt (belastingtechnisch heel lastig) is deze regeling bedacht. De groep mensen die in principe volledig werkloos wordt en net voor de eerste WW dag een klein dienstverband aan gaat in Nederland, is niet de doelgroep waar de regeling in eerste instantie voor bedoeld was. Daarnaast is tijdens dit themaonderzoek geconstateerd dat er 5 WW-uitkeringen onterecht zijn toegekend, terwijl de klant in het buitenland de WW had moeten aanvragen.

Ten slotte zijn er tijdens de evaluatie nog een aantal interne verbeterpunten de revue gepasseerd. Het registratiesysteem wat nu door Handhaving gebruikt wordt, is niet toereikend. De verschillende afsluitwaardes dekken niet altijd de lading en bovendien worden de bestaande afsluitwaardes op dit moment niet uniform gebruikt. Hier wordt momenteel al aan gewerkt en na de juni release van Phoenix is dit knelpunt hopelijk grotendeels opgelost.

## 5 Aanbevelingen

Naar aanleiding van voorgaande conclusie kunnen de volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

### 1) Divisie Uitkeren

Uit dit onderzoek blijkt dat er ten minste 5 keer onterecht een WW-uitkering in Nederland is toegekend. De aanbeveling aan divisie Uitkeren is om alert te zijn op klanten met een internationale component. Klanten met een buitenlands adres moeten in principe altijd naar Bijzondere Zaken Internationaal. Deze afdeling is gespecialiseerd in de verschillende internationale regelingen en zo ook in de grensarbeidersregeling. Hierdoor is de kans kleiner dat er onterecht een uitkering wordt toegekend.

### 2) Directie SBK

Directie SBK is voornemens om naast misbruik van uitkeringsgelden in de toekomst ook het *oneigenlijk gebruik* te monitoren. SBK denkt in samenspraak met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid na over de vorm waarin dit gaat gebeuren. Momenteel is hier echter nog geen proces voor ingericht. De aanbeveling naar aanleiding van dit onderzoek is om deze grensarbeidersregeling hierbij mee te gaan nemen.

### 3) Directie Handhaving

Gelet op knelpunten met betrekking tot het registratiesysteem Phoenix van Handhaving is de aanbeveling om te monitoren in hoeverre de knelpunten na de release van juni nog voorkomen. Daarnaast is reeds ingezet op verbetering. Hiervoor is een Proof of Concept (PoC) gestart.

### 4) Vervolg

Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat het mogelijk is om oneigenlijk gebruik te maken van de grensarbeidersregeling. Bovendien blijkt dat er bij de aanvraag niet altijd geconstateerd wordt dat er sprake is van een grensarbeider die niet voldoet aan de criteria voor een Nederlandse WW-uitkering en wordt er ten onrechte een uitkering toegekend. Echter is de doelgroep dermate klein in omvang waardoor wordt ingeschat dat de impact van het risico klein is. Het advies is daarom om geen vervolg thema door directie Handhaving uit te laten voeren.



**Datum** 11 juli 2017

**Versie**  
0.2

**Pagina**  
14 van 14